1937 ий
4
ИЙУНЬ
№ 35 (319)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-влак, ушныза!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ
Маробком
дэн
горком
орган

Совэтыш у сайлымэ систэм почэш сайлымашлан ВЛКСМ организацэ-влакым йамдылымаш да комсомолышто политик-воспитатэльнэ пашан ситыдымашыжэ-влак

ВЛКСМ Рўдö Комитэт плэнумэш КОСАРЭВ йолташын ыштымэ докладшэ

ВКП(б) Рўдö Комитэт фэвральысэ плэнумын пунчалжэ-влакым чыла партийнэ дэн бэспартийнэ большэвик-влак пэш сайлан шотлышт. Нинэ пунчал-влак партийнэ организацэ-влакым вэлэ огыл тарватэныт, но нуным Совэт Ушэм калыкат кугу интэрэс дэнэ лончыла.

Нинэ пунчал-влак лэнин комсомолын молэмдышаш задачэ-влакшымат тичмашын ончыктат.

ВЛКСМ — рвэзэ-влакым коммунистла воспитатлымэ организацэ. Садлан комсомоллан ВКП(б) Рўдö Комитэт плэнумын тидэ пунчалжэ шамыч иктаж могай моло организацэ-влак дэч утларак пўтыньэк да тичмашын тўкнат.

Сандэнэ, мэмнан партий Рўдö Комитэтын пунчалжэ-влакым, Сталин йолташын докладшым да тудын кошартыш мутшым лэнин комсомолын чыла организацылан сайын тунэмман. Сталин йолташын докладшэ дэн кошартыш мутыштыжо тўжвак лукмо партийнэ-политик пашасэ ситыдымаш-влак, иктэ коддэ чыла ВЛКСМ организацэ-влакын пашаштышт тичмашын, дажэ утларак уло.

ССР Ушэмын у Конституцыжым илышыш пуртымаш комсомоллан тудын чыла пашаштыжэ вож гычак савырнымаш лийшашым, тудын чыла политик дэн воспитатэльнэ пашажым вож гычак уэш ончэн лэкшашым ончыкта.

Сталин Конституцэ рвэзэ-влаклан нимогай эл-ыштат уждымо политик правам пуа. Тудлан кугыжаныш виктарымаштэ адакат утларак полшашыжэ кумда йöным почэш.

ССР Ушэм у Конституцын 141-шэ статьяжэ Совэтыш шушаш сайлымаштэ рвэзэ-влак организацылан шкэ кандидатшэ-влакым выставльатлаш правам пуа. Палэ, тидэ права мэмнан рвэзэ-влакым политик шотышто адакат утларак активизироватла. Капиталист эллаcэ рвэзэ-влакын тыгай правашт укэ.

Раш, совэтыш сайлымэ годым рвэзэ-влак организацэ дэч кандидат-влакым выставльатлаш пумо права рвэзэ-влакым политик шотышто воспитатлымэ вэрч, тудын организованностьшо вэрч, тудым чын коммунистла вуйлатымэ вэрч лэнин комсомол ўмбак ВКП(б) ончылно посна мут кучымашым пышта. Рвэзэ-влак вэрч, тудын организованностьшо вэрч да тудым коммунистла вуйлатымэ вэрч ВКП(б) ончылно лэнин комсомолын пэш кугу мут кучымашыжэ комсомолын чыла организацыжым рвэзэ-влак вэлыш, тудын кўлэшлыкшэ вэлыш, тудын таза йодмашыжэ вэлыш савыра.

ССР Ушэм калыкын 40 процэнтшэ утла совэт власть улмо ийлаштэ шочын. Кызыт тидэ самырык йэнг-влак кокла гыч шуко милионжо кугу йэнг лийын да сайлаш да сайлалташ правам налыныт. Сайлымаш права, вэс сэмынжэ сайлаш да сайлалташ права мэмнан элыштэ 18 ийаш гыч кажнэ рвэзэ дэн ўдырлан пуалтын.

I. Элын политик илыштыжэ савырнымаш да комсомолын лишыл задачыжэ-влак

Совэтыш у сайлымэ систэм дэнэ сайлымылан кöра комсомоллан рвэзэ-влакын политик активностьыштым утларак виктарыман, тудым вуйлатымаштэ лийман. Кызыт тидлан ВЛКСМ-ын пашаштыжэ улшо сэрйозно ситыдымаш-влак мэшайат. Мэ тидэ ситыдымаш-влакым огына корангдэ гын, мэ рвэзэ-влакым коммунистла вуйлатэн огына кэрт. Тидэ ситыдымаш влакым мэ корангдэн огына кэрт гын, Совэтыш шушаш сайлымаштэ мэ рвэзэ влакым вуйлатэн огына кэрт.

Совэтыш сайлымаш да тудлан йамдылалтмаш лэнин комсомолын пашажым пэш сэрйозын тэргэн налмаш лийыт.

Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ рвэзэ-влакым вўдэн каймаштэ лийшлан лэнин комсомолын организацыжэ-влаклан эн ончычак шкэныштым тидэ сайлымашлан йамдылыман, шкэныштым бэвой порьадкыш кондыман.

Совэтыш сайлымэ годым рвэзэ-влакын активностьыштым вуйлаташ лэнин комсомол йамдэ мо?

Укэ, йамдэ огыл.

Лэнин комсомолын пашаштыжэ пэш шуко ситыдымаш, йонгылыш да коклаш кодылмаш Совэтыш у сайлымэ систэм почэш сайлымэ годым рвэзэ-влак сойузлан организоватлашыжэ да вуйлаташыжэ мэшайат.

Совэтыш шушаш сайлымаштэ рвэзэ-влакым вуйлаташлан лэнин комсомолыштыжак сойуз кöргö дэмократий строго шукталтман, ВЛКСМ устав тичмашын шукталтман да илышышкэ пурталтман.

Вуйлатышэ орган-влак выборностьым восстановитлаш

Комсомолышто чыла вуйлатышэ орган влакын чын выборностьыштым шукташ да пашаштэ шкэ ситыдымаш критиковатлымэ дэн самокритикым мучашыш шумэш шуктэн шараш кўлэш. Мэ комсомолэц-влак ончылно комсомол комитэт-влакын строго отчэтностьыштым дэн ответственностьым ышташ улына. Тидлан адак мо кўлэш? Тидлан комсомолэц-влакын политик шотышто активнэ лиймышт кўлэш. Тидлан мэмнан организацысэ члэн-влакын шкэ организацыштышт оза шотышто лиймым шижмышт кўлэш. Мэ тидым ыштэн шуктэна—кажнэ комсомолэц, комсомол организацэ рвэзэ-влак коклаштэ мэмнан партий линийын активнэ пропагандистшэ лийэш, рвэзэ-влакым ВКП(б)-ын лукмо лозунгшо-влак йыр организоватлышэ лийэш, а комсомол организацэ Совэтыш сайлымэ годым рвэзэ-влакын вожакышт лийэш.

Кызыт тидэ чыла мэмнан уло мо? Дэмократий лад дэнэ мэ тичмашын молэмдэн ышталтын улна мо? ВКП(б) Рўдö Комитэт плэнумын, Сталин йолташ дэн Жданов йолташ докладыштын трэбытлымышт гай порьадкэ лэнин комсомолышто уло мо?

Тидэ мэмнан укэ, йолташ-влак. Мэ дэмократий ладдэнэ молэмдалтын онал. Комсомол орган-влакын выборностьыштым парторганизацысэ дэч утларак пудыртымо. ВЛКСМ X-шо сйэздын пэнгыдэмдымэ уставын ок шукталт, а йатыр вэрэжэ тудым йара кагазыш савырат, тудым шотыш огыт нал, тудым ушыш огыт пышт. Комсомол комитэт-влакым сайлымэ годым большэвик самокритик укэ.

Формальныжэ паша пуйто сай шога: сайлымаш уло, кандидатур-влак лончылалтыт, нуным корангдаш правашт уло, кандидатур-влакым корангдымэ фактат пэш шуко уло. Но чынжым, комитэт члэныш выставльатлымэ кандидатур-влак нэргэн комсомолэц-влак дэч шэнгэлнэ прэдваритэльнэ солэщаньыштэ кангашат. Кандидатур-влакшым йатыржэ годым комсомолэц влак огыл, а нунын дэч посна, вуйлатышэ вэрхушко, тўрлö тройко, чэтвэрко, адак йужгынамжэ комитэт влак бўро выставльатла.

Конэшнэ, кандидатур-влак нэргэн конфэрэнцыштэ да погынымаштэ кангашат, но формальнэ кангашат, вэт кажнэ посна кандидатур нэргэн огыл, а спискэ дэнэ, „чумырньэк икканаштэ" йўклат.

Тыштэ кö титакан? Конэшнэ, рйадовой комсомолэц-влак огыл, а мэ тэндан дэнэ—комсомолын вуйлатышэ пашайэнгжэ-влак. Мэ сойузын программжэ нэргэн мондэнна, уставшэ нэргэн мондэнна, тидэ шотышто мэмнан партийын пунчалжэ-влак нэргэн мондэн улна. Дэмократийым мэ чарныдэ да пэш чот пудыртылын улына.

Тыштэ иктаж кö огыл, а мэ тэндан дэнэ пырльа титакан улына. Тидым умлаш кўлэш. Тидэ йонгылышым тöрлатэн кэртшаш вийат мэмнан кидыштынак.

Кумдан шарлышэ кооптацэ дэн назначэнствэ практикэ рвэзэ-влакым воспитатлымэ пашалан посна осал. Йужгынамжэ, посна вэрлаштэ кооптацэ чылт воштылчык лийэш: комитэтын ик члэнжэ шкэ дэкыжэ йэшарэн 15 члэным коопироватла.

Лэнин комсомолын организацылаштыжэ улшо кооптацэ дэн назначэнствэ канцэльар-бўрократ мэтод дэнэ вуйлатымэ дэч молым ок ончыкто.

Отзыв, ик паша гыч вэс пашашкэ кусарымэ, ик вэр гыч вэс вэрыш кусарымэ, паша гыч лукмо, кооптацэ шотышто шуко комсомол вуйлатышэ-влак чыла шымашым йомдарэныт. Факт-влакым ончалына. Сталинград крайком бўро крайком плэнум дэч посна крайком бўро составыш нигунам да нигэн сайлыдымэ „Молодой лэнинэц" газэт рэдактор Родионов йолташым, тунэмшэ рвэзэ-влак пöлка вуйлатышэ Зайцэв йолташым да пионэр пöлка вуйлатышэ Дубровин йолташым пуртэн.

Куйбышэв обком сэкрэтарь Блюмкин йолташ обком бўро члэнлан Инбэрг дэн Пономарэв йолташ-влакым шкэ гыч шогалтэн.

Шуко райком дэн горком плэнум-влак шуко жап огыт погыно, нунын вуйлатымэ значэньышт чўкыдынжö укэшкэ лэктэш. Тугэ гынат плэнум погынымо вэрлаштыжат йужгынамжэ плэнумыш шуко члэнжэ ок лий. Тыгай плэнум йодыш-влакым ончэн кэртшаш огыл гынат, йэнг-влак засэдатлат, йодыш-влакым рэшатлат.

(Умбакыжэ 2-шо могырышто).

67

Совэтыш у сайлымэ систэм почэш сайлымашлан ВЛКСМ организацэ-влакым йамдылымаш да комсомолышто политик-воспитатэльнэ пашан ситыдымашыжэ-влак

ВЛКСМ Рўдö Комитэт плэнумэш КОСАРЭВ йолташын ыштымэ докладшэ

(УМБАКЫЖЭ)

Бўрократ цэнтрализмым шалатэн пытараш

Шуко комитэт плэнумын пашажым бўро шкэ ўмбакшэ налэш. Йужо организацыштэ комитэт плэнум дэн комитэт бўро коклаштэ улмым умылаш нэлэ, а вэт мэмнан устав почэш кö кöлан отчотым пуа палэ: плэнум огыл бўролан, а бўро плэнумлан. Тугэ гынат, нинэ организацылаштэ плэнумын рэшайушо значэньыжэ пыта. Шуко плэнумжо формальнэ гына улыт, нуным лу-луатик тылзэ огыт пого. Йужо плэнумжым гын, тыгылай совэщаньыш савырат. Паша тышкат шуэш: посна плэнумын пашажым комитэтын посна сэкрэтарьжэ шкэ ўмбакшэ налэш.

Мэмнан шуко вэрэ дэмократий цэнтрализмым бўрократ цэнтрализм дэнэ вашталталтын. Бўрократ цэнтрализм комсомолышто воспитатэльнэ пашам пужа, комсомол активым бўрократыш савыра, йужо активистым комсомолэц-влак массэ дэч тора, комитэт аппаратым комсомолэц - влак дэч, а тидэ дэчат утларак союзышто шогыдымо рвэзэ-влак дэч тора.

Мэмнан шуко комитэт-влак комсомолэц-влак нэргэн мондат да пашам нунылан огыл ыштат; рвэзэ-влакым мондат да рвэзэ-влакым огыл, а шкэныштым обслуживатлат. Тидэ паша ыштымын типичнэ бўрократ йöнжö. Комсомолэц-влак дэч торлэн, нинэ комитэт - влакын аппаратышт пашам шканышт гына ыштат. Нунын шотлэн пытарыдымэ шуко засэданьэ, засэданьылан йамдылалтмаш, комисс да молат атыланэн. Тыгай годым тўҥалтыш организацэ мартэ шуаш лийэш мо? Могай тушто практик пашайэҥ-влакым, утларакшым, комитэт сэкрэтарь - влакым инструктироватлымаш.

Задачэ, йолташ - в л а к, тыштэ: тидэ бўрократ цэнтрализмым шалатэн пытараш да шкэнан б ольшэвик дэмократий цэнтрализмыш пöртылаш.

Комсомол аппарат пашам шканжэ огыл ыштыман, а ўлыл организацэ - влакым вуйлатыман.

У самырык активым выдвигатлаш

Активым выдвигатлымаш —комсомолышто йэҥ-влак воспитатлымым кўлэш сэмын шындымым ончыкта.

Мэмнан , шукыжо активым выдвигатлаш лўдыт, тўрлö болтун-влак дэк авалкалымым сайраклан шотлат. Кушшо, чынак, йужгынам, мэмнан сэкрэтарь-влакын шагал шинчымэ дэловый пашайэҥ-в л а к ы м огыт уж. А нуныжым сэкрэтарь-влак чылт шкэ титакышт дэнак огыт уж.

Мэмнан дэнэ, политик шотышто шынэн н а л м э, практик шотышто квалифицированнэ активым ўлычын выдвигатлымэ олмэш, шукыжым кооптацышкэ, паша гыч лукмашкэ, кусаркалымашкэ да назначатлымашкэ ончат.

Лэнин комсомолышто кооптацэ дэн назначатлымаш большэвик дэмокритизмым чын умылымаш дэнэ огыт кэлшэ. Кооптацэ дэн назначэнствэ комсомолышто воспитатэльнэ пашалан мэшайат, ўлычын актив кадрым кушташ да выдвигатлаш мэшайат.

Мо тугай у йэҥ-влакым выдвигатлымаш?

Тидэ эн ончычак нинэ йэҥ-влакым политик шотышто воспитатлымэ нэргэн тыршымаш. Тидэ выдвижэньэ укэ гын, йэҥ-влакын кушмышт нэргэн, нунын ончылтымышт нэргэн тыршымаш укэ. У йэҥ-в л а к ы м выдвигатлымаш комсомолышто политик пашан чын шындалтмыжым ончыкта, вэт политик паша у актив кадрым кушта, тудо у актив кадрым ончылташлан кумда йöным почэш.

Каласаш кўлэш, кунам актив нэргэн ойлалтэш гын, то тыштэ пэш шуко йэҥган группорг, комитэт члэншамыч армий гыч тўҥалын комсомолышто пашадар тўлыман пашам ыштышэ активист ужаш мартэ улшо шўдö тўжэм д э н э комсомолэц - влак шотыш пышталтыт. Комсомол гай, массэ воспитатлымэ организацыштэ кажнэ кэчын конкрэтнэ практик пашаштэ у актив кадр кушкэш.

Тыгай условийыштэ йужо райком сэкрэтарьын, эсогыл йужо обком, крайком да национальнэ рэспублик комсомол рўдö кокомитэт сэкрэтарьын комсомолышто йэҥ ситыдымэ нэргэн, кадр ситыдымэ нэргэн кычкырымыштым колаш оҥай огыл.

Тэ кадр ситыдымэ нэргэн тидэ кычкырымашым колын улда мо? Тидэ кычкырымаш пэш чўчкыдын шокта. Тудо вуйлатышын нимат ыштэн кэртыдымыжым ончыкта. Мланна тыгэ тучэш: комсомолышто йэҥ ситыдымэ нэргэн, кадр ситыдымэ нэргэн бўрократ-влак вэлэ, нунын ийгодыштым ончыдэ—нуно самырык альэ илалшырак улыт—кычкырэн кэртыт.

Лач комсомолышто, рвэзэ-влакым коммунист шўлышэш воспитатлымэ организацыштэ тидэ кадр, вэс сэмынжэ манмаштэ партийлан прэданнэ, энэргичнэ, самырык пашайэҥ, пўсö ушан, грамотно, творчэски йэҥ иктаж могай моло массовый организацысэ дэч шуко уло,—лач мэмнан дэнэ иктаж могай моло организацысэ дэч шуко уло.

Мэ, политик-влак, кадрым воспитатлэна, мэ нунын коклаштэ илэна. Сандэнэ кадр ситыдымэ нэргэн, кадр укэ, манын кычкыраш просто ирла тучэш.

Мэмнан кадр—тидэ мэмнан комсомолэц-влак. Тидэ альэ вэс комсомолэц шагалрак активнырак, альэ, манаш, политик шотышто шагалрак йамдылалтын, то тыштэ адакат, йолташ-влак, мэ тэндан дэнэ титакан улна, нунын дэнэ пашам начар ыштэна. Комсомолэц-влакым бўрократ ок уж гын, то тудо, конэшнэ, шкэ брдыж йымалныжат кадрым ужын ок кэрт, сандэнэ тудо кадрым альэ Рўдö Комитэт дэч йодэш альэ палымыжэ-влакэш, кунам гынат пашам пырльа ыштымэ йэҥ-влакэш пижэдылэш.

Комсомол йатыр моло общэствэннэ-политик организацэ дэч тыгай ойыртэман: тудын эн шуко кадржэ уло, тудо, ик манаш, кадр дэнэ пашам ышта, тудым йамдыла, кушта. Лэнин комсомол кадрым шканжэ вэлэ огыл тапта, тудо мэмнан элын тўрлö организацыжлан кадрым пуэда. Комсомолын большэвик стойкостьшо—тудын йамдылымэ кадрыштэ.

Т и д э шонымашыжым пэнгыдэмдашлан ик мыньар примэрым ончыктэм.

Мэмнан промышлэнностьым, транспортым, йал озанлыкым шкэныштын кўкшö пашалэктышыш шуышаш вэрч ыштымэ чэснэ да гэроичэски пашашт дэнэ сылнэштарышэ стахановэц-влак коклаштэ—шуко комсомолэц. Нуным лэнин комсомол большэвик партийын тэхникым кидыш налмэ нэргэн лозунгшым шуктышаш вэрч кучэдалмашэш воспитатлэн.

Мэмнан партийын, а тудын дэнэ пырьа чумыр элын моктанымэ мэмнан промышлэнностьысо самырык кадрым, йужо кугу прэдприатьэ дирэктырым, инжэнэрым да тэхникым налына. Шукынжо—тидэ йа ожно лэнин комсомолышто пашам ыштэныт, йа кызыт тушто пашам активнын ыштат. Тидэ совэт производствэннэ-тэхник интэллигэнцыш пурышо йэҥ-влак, мэмнан озанлыкын шолдра участкэ организаторжо дэн вуйлатышыжэ-влак.

Мэмнан вузлаштэ, втузлаштэ, тэхникумлаштэ 500 тўжэм утла комсомолэц тунэмэш. Высшэ образованьым налшэ да мэмнан эл озанлык дэн культурын тўрлö отраслыштышт квалифицированнэ пашайэҥ лийаш йамдылалтшэ 500 тўжэм самырык йэҥ. Тыгэракын тыгэ лэктэш: мэ кадр ситыдымэ нэргэн кычкырышна, а мэмнан кадрым чумыр эл шинча.

Мэмнан дэнэ кадр шуко, а мэ тудын ўмбак большэвикла огына ончо. Сандэнэ мэ тудым огына уж, тудын ўмбак огына ончал. Мэ кадр дэнэ авырналтын улна, тудын коклаштэ пашам ыштэна, но чўчкыдын тидэ кадрым огына уж.

Адак ик примэрым ончыктэм. М э м н а н дэнэ ВЛКСМ-ыштэ ик жапыштак ВКП(б)-ыштэ шогышо 250 тўжэм нарэ комсомолэц уло.

Комсомолышто тидэ 250 тужэм коммунист комсомолым партий йыр пэнгыдэмдышэ кадр улэш. Тидэ—комсомолын ончыл, политик шотышто сознатэльнэ да политик шотышто утларак грамотно ужашыжэ Кузэ чыла тидым уждэ лийэш? „Колтыза“, „пуза“, „нигэн дэнэ пашам ыштaш“, „кадр укэ“ манын кутырымаш да кычкырымаш кужэч лэктэш?

Комсомолышто кадр укэ нэргэн, кадр ситыдымэ нэргэн кутырымаш дэн кычкырымаш тидэ моло огыл, а тудо канцэльар-бўрократ мэтод дэнэ вуйлатымым ончыкта. Тыгэ комсомол пашайэҥ-влак кокла гыч шуко с а м ы р ы к бўрократ-влак кычкырат. Н у н о рвэзэ - влак дэч торлэныт, рвэзэ-влакым огыт шинчэ, нуным огыт уж, сандэнэ кадр ситыдымэ нэргэн кычкырат.

Сандэнэ мэмнан йужо область дэн край комсомол комитэтыштэ, правилэ сэмын, аппаратыштэ штат тэмын огыл, комплэктоватлэн шукталтын огыл. Тидэ случайнэ огыл. Штатым комплэктоватлэн шуктыдымым чўчкыдынжö йэҥ укэ дэнэ умылтарат.

Паша, конэшнэ, тыштэ огыл. Паша тыштэ: у кушшо йэҥым огыт уж, „зэмльак-влак“ толын шуын огытыл, альэ йужгынамжэ нуным Рўдö Комитэтат кучэн.

Паша тыштэ: сойузын й у ж о организацыштыжэ шуко райком, горком сэкрэтар-влак 30-32 ийаш лийыныт. Нунын кокла гыч йўжыжо сэкрэтарь пашаштэ 5—7 ий шога, пашам тул дэч посна ышта, а организацыштэ самырык активлан кушкаш шкэ шотан пробка лийын. (Йук-влак: чын). Тэвэ тыгэ, шуышаш сайлымашлан лийын тыжэч кўлэш выводым ыштыман. Тидэ пробкам луктын шуаш кўлэш. Шканышт кöра кушдымо, ончык кайдымэ йатыр йолташым вашталташ, нунын олмэш у, политик шотышто шынэн налмэ, мэмнан партийлан прэданнэ самырык активым шогалташ кўлэш. Тидым млання обāзатэльнэ ыштыман, вэт мэмнан у йэҥ-влак, шынэн налмэ, партийлан прэданнэ, энэргичнэ самырык йэҥ-влак кушкыт.

Мэмнан шуко пашайэҥ-влак, мутлан татар обком сэкрэтарь Богаутдинов дэн Бэлов йолташ влак талукышто Озаҥ оласэ ик комсомол организацыштат лийын огытыл. Тыгай пашайэҥ-влаклан комсомолышто воспитатлалтшэ кадрым палаш, конэшнэ, нэлэ. Кужэч тэ, Богаутдинов йолташ, кадрым палаш тўҥалыда?

Богаутдинов йолташат, Бэлов йолташ сойузышто шкэтышт огытыл. Чыланат тидэ пашаштэ йазыкым ыштат. Мэмнан вуйлатышэ йолташ-влак кокла гыч шукыжо вэрлаш мийэн коштмо дэч утла аппаратыштэ шинчаш йöратат, а йужыжо вэрлаштэ мийэдат да толк дэч посна. Сандэнак тыгэ лийэш: вуйлатышэ пашайэҥ-влак комсомолэц-влакым огыт шинчэ, а пэш шуко организацыштэ комсомолэц-влак шкэ сэкрэтарьыштым огыт палэ.

Тэвэ тыгай вуйлатымын йöрдымö практикшэ рädовой комсомолэц дэн вуйлатышэ комсомол пашайэҥ-влак коклаштэ, комсомолэц дэн комитэт-влак коклаштэ йоҥылыш ончымашкэ шукта. ВЛКСМ устав почэш, вуйлатышэ пашайэҥ дэч комсомол комитэт-влак комсомолэц-влаклан подчиньатлат, комсомолэц-влак дэч зависимэ улыт. Но тэвэ тидэ зависимостьым мэмнан кокла гыч шукыжо огыт шиж. Тэ, йолташ-влак, тэндан дэнэ улшо лу район комитэт дэч утларакшэ ик ВЛКСМ Рўдö Комитэт дэч лўдыда. Тидэ чын огыл мо?
Йўк-влак: Чын.

Сандэнэ шуко горком, обком дэн крайком сэкрэтарь-влак шкэнжым комсомол массэ дэч нэзависимэ улмыла шижыт. Тэндам кўшычынат, ўлычынат тэмдаш тўҥалмэ жап шуэш.

Андрэйэв йолташ (ВКП(б) Рўдö Комитэт сэкрэтарь): Шуэшат.

Чын, Андрэйэв йолташ, шуэш. Но тудым мэ чыланак огыл ситышын шижын улна манын лўдам. Йужо вуйлатышэ пашайэҥ-влак комсомолэц дэн комсомол организацэ-влакын критикыштым шотыш огыт нал.

Активнэ пашайэҥ влакын шкэныштым тыгэ кучымышт комсомолэц влакын п о л и т и к активностьышт кушкаш мэшайа, комсомолэц дэн вуйлатышэ пашайэҥ-влак коклаштэ чын ончымашым пудырта, комсомолэц-влакым мэмнан комитэт-влакын пашаштым контрольлымо законно правашт дэч посна кода.

(Умбакыжэ 3-шэ мегырыштэ).

Совэтыш у сайлымэ систэм почэш сайлымашлан ВЛКСМ организацэ-влакым йамдылымаш да комсомолышто политик-воспитатэльнэ пашан ситыдымашыжэ-влак

ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэт плэнумэш КОСАРЭВ йолташын ыштымэ докладшэ

(УМБАКЫЖЭ)

Большэвик самокритикэ дэн нэр кадыртылшэ вуйлатышэ-влак нэргэн. Активым критикэ да самокритикэ дэнэ пэҥгыдэмдаш

Комсомолэц-влак дэч торлаш тӱҥалмэк, шуко пашайэҥ-влак практик, организатор паша ыштымым чарнат, администроватлымэ, кычкыркалымэ да комсомолэц дэн ӱлыл пашайэҥ-влак ӱмбак нимогай причин дэч посна тӱрлӧ взысканьэ пумо корныш шогалыт.

ЛКСМУ Донэцк обком сэкрэтарь Татарников йолташ кычкыраш да администрироватлаш поснак мастар йэҥ, маныт. Тэ шинчэда, ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэт Татарников йолташым обком сэкрэтарь паша гыч корандэн. Комсомолышто критикэ дэн самокритикын лушкыдо улмыштлан кӧра гына администрированьэ дэн кычкыркалымаш лийын кэртын. Мэмнан дэнэ критикэ дэн самокритикым огыт йӧратэ. Огыт йӧратэ вэлэ огыл, тудым огыт умло.

Самокритикэ мэмнан организацым пэҥгыдэмдымэ большэвик йӧн улэш. Мланна, йолташ-влак, самокритикэ пэш кӱлэшан, вэт туд дэч посна мэ рвээз влакым коммунистла воспитатлэн, тудым шуарэн, большэвик чэстностьлан, чынлыклан, нэпримиримостьлан туныктэн, партийностьлан туныктэн огына кэрт. Кӧ самокритикым ок аклэ, тиддэч утларакшым пужгала гын, тудо комсомолын вийжым луштара, тудын рвээз-влак коклаштэ воспитатэльнэ рольжым изэмда. Самокритикым вийанрак да утларак шарыман, шкэ йоҥылышыштым чэствэ да вийакшын критиковатлыман организацылаштэ йоҥылышым тӧрлатэн моштат, садыгэ ончыко кайат.

Мэмнан партий тыгэ шотла: шкэ пашасэ ситыдымашым критиковатлымаш да самокритикэ кадр воспитатлымаш ик тӱҥ мэтодшо улэш.

ВКП(б) Рӱдӧ Комитэт плэнумышто Сталин йолташ шкэнжын кошартыш мутыштыжо кадрым воспитатлымын мо лиймыжэ нэргэн ойлэн:

„Шкэнан йоҥылышым вишак признатлымаш мэмнан кадрым ок туныкто да ок пэҥгыдэмдэ, а нуным лушкыдэмэда да шолтырта вэлэ, мланна ышкэнан кадрнам чаманаш да аралаш кӱлэш, мланна нунын шкэм пагалымыштым да кумылыштым чаманаш кӱлэш,— манын вэс йолташ-влак ойлат. Тидлан лийын нуно мэмнан йолташ-влакын йоҥылышыштым лэвэдаш, критикын вийжым лушкыдэмдаш, тидлэчат сайын— тидэ йоҥылыш-влакым уждэ эрташ ойым пуат. Тыгай ой тӱҥ гычак йоҥылыш вэлэ огыл, тудо пэшак шучко лийын шога. Эн ончычак тудо „чаманалтшаш“ да „аралалтшаш“ кадрлан шучко лийын шога. Кадрым чаманышаш да аралышаш вэрч тудын йоҥылышыжым лэвэдмаш—тидэ кадрым чынак йомдарымаш лийын шога... Кӧ кадырын йоҥылышыжым лэвэдын, тыгэ кадрын шкэм пагалымыжым чамана гын, тудо кадрымат, кадрын шкэ пагалымыжымат йомдара. Вэт тудо, нунын йоҥылыш-влакыштым шылтэн, у ала утларак сэрйозно йоҥылыш ыштышашым куштылэмда. Тидэ йоҥылышыжо, очыни, кадрын „шкэм пагалымыжым“ да „кумылыштым“ йӧршэш порволыктыдэ ок кодо.“

Очыни, шуко комсомол пашайэҥ-влак тидым огыт умло, сандэнэ кадрын йоҥылышыжым шылтэн, тудын самольубийжым „чаманат“.

Критикэ дэн самокритикэ шарымаштэ вуйлатышэ комитэт-влак да нунын пашайэҥышт примэрнэ огытыл. Мӧҥгэшла, чӱчкыдынжӧ нуно кузэ критикэ дэн самокритикым эртараш кӱлдымым ончыктышо образэц улыт.

Украиныштэ, Казахстаныштэ да Узбэкистаныштэ лийэдышыла, чӱчкыдын плэнум дэн актив погынымашым йылмэ дэнэ лугаш, парадна мутым ойлаш шкэныштын вуйлатышэ йолташыштын шонэн лукмо заслугыштым чэслэн, моктэн ойлаш арэныш савырат. Вуйлатышэ йолташ-влак кокла гыч йужышт, щэдринский помподур сэмын, лэкмышт годым чылан шогал вашлиймым йӧрататат. Плэнум дэч актив погынымашым йужо вэрэжэ рапорт налэдымэ вэрыш савырэныт. Тушто самырык политик пашайэҥ-влакын вуйышт савырна да паша вэрч дэловой тыршымэ чыла шижмаш пыта. Тыгай пашам Москоштат, Лэнинградыштат, Минскыштат, Горькийыштат, Тбилисиштат, йатыр моло шолдра организацылаштат вашлийаш лийэш ыльэ. Шуко вэрэжэ плэнумым чыла сай улмым ончыктышан вэрыш савырат да бдитэльность нэргэн мондат. Шукырак каласаш лийэш—нинэ плэнум-влак тыгай шакшэ чэрым тӱҥалтыш организацылашкат шарэныт.

Тӱҥалтыш организацылаштэ комсомол вуйлатышэ-влаклан салам дэн рапортым колтылыт, эсогыл нунын кумыл нӧлтышӧ да философ мутыштым сакалат. Тыгэ, мутлан, Казахстаныштэ лийын: „Ик грамотдымо комсомолэцат ынжэ лий. Таштитов“. (Воштылмаш). Тыгай ушдымо цэрэмонийлан тӱҥалтыш организацэ-влак кужэч тунэм кэртыт гын.

Кужэч тыгай шакшэ чэр лэктын? Тудо мэмнан вуйлатышэ комитэт-влак дэч, мэмнан плэнум-влак дэч шарлэн. Рапортдымо, туманлыдымэ, моктылмыдымо, саламлымыдымэ, дэловый критикан да дэловый пашан тыгай плэнумым мэ шукэртсэк ужын огынаул Кызыт гына тыгай плэнум дэн актив погынымаш-влак эрташ тӱҥалыныт. Ӱшанэн каласаш лийэш: вашкэ чылан тыгай—дэловый лийыт. Тидлан мэмнам партий обӓзатла.

Чыла тидэ нимодымо осал паша влак комсомол активым, шуко комсомол пашайэҥым пужат гына. Мэмнан сойузышто политик пашайэҥ-влак—самырык йолташ-влак улыт. Нунын политик паша ыштымэ стажыштым йатыржэ годым ийгодышт палдарта. Сандэнэ нунылан иктаж могай заслуго дэнэ моктанаш, пушкыдыҥ каласымаштэ, амалышт укэ, вэт нунын ты гай заслугыштат укэ. Тидыжэ нунын ончыкылык. Да вообщэжат моктанаш ок тэмлалт.

Тугэ гынат, мэмнан тидын нэргэн мондат. Кэч вэрлаштат сэкрэтарьым сово кырэн огыт вашлий гын, тудо, тидэ вэрысэ комсомол свэточ нэлэш налэш. От уж мо, тудо тыштэ ышкэнжын вуйлатымэ комсомолэц-влак могырым ту дын шотышто цэрэмониал ыштымым, пагалымым пудыртымылан шотла. Тидым тудо организацын ӱшаныдымыжылан шотла.

Мэмнан политик пашайэҥ-влакын самырык улмыштлан кӧрак мэмнан пашайэҥ-влакын политик опытышт шагал.

Рэвольуционно тэорийым мэ кӱлэш сэмын тунэм налын огына ул, шинчэна гынат, „вообщэ“ вэлэ шинчэна, мэмнан кокла гыч шукыжо марксист наукым сэрйознын тунэмынат ончэн огына ул. Партий историймат ситыдымын шинчэна, а тудын участникшэ рэвольуцо дэч вара жапыштэ вэлэ лийынна, да туштыжат пэш шагалжэ вэлэ.

Мо дэнэ моктанаш? Моктанаш нимо дэнэ да нимолан.

Мэмнан йолташ-влак кокла гыч шукыжо шкэныштын способностьыштым утыж дэнэ аклат, шкэ нэргэнышт шонымаш дэнэ орланат да сандэнак нэрым кагыртылаш тӱҥалыт. А шкэ способностьым утыж дэнэ аклымаш, шкэ нэргэн шӱйшӧ шонымаш да нэр кадыртылмаш самырык пашайэҥ-влаклан, мыйын шонымаштэм, самырык-влаклан вэлэ огыл, политик шотышто колымаш дэнэ иктак. Тидэ шкэ дэнэ паша ыштымаш дэч отказымашкэ шукта, кӱшыч ончымашым, политик шотышто ончыко шоныдымашым шочыкта. А тидыжэ мланна тушман влийаньылан пураш лончым почэш. Тачэ „Комсомольская правдаштэ“ Тонконог нэргэн—Москосо Каганович лӱмэш шарикоподшипник завод сэкрэтарь нэргэн сай статьа уло. Тидэ статьа мэмнан шуко активистлан туныктышашлык.

Мэмнан дэнэ пашайэҥ дэкэ дэлово лишэммаш чӱчкыдын дэловый огыл, йэшысыла, артэльысыла лишэммаш дэнэ ваштaлтэш. Шкэ дэкышт таҥыштым, тошто палымыштым, шкаышт прэданнэ йэҥ-влакым, шкэ вуйлатышыштын заслугыштым мокташ мастар йэҥ-влакым погат. Тыгай положэньыштэ самокритикэ нэргэн ойлышашат укэ.

Большэвик скромность-кажнэ комсомол пашайэҥ дэк пэрвой трэбованьэ. Тыштэ ойлалтшэ парадна плэнум дэнэ актив комсомол пашайэҥ-кӧргыштӧ большэвизмлан чылт тушман койышым—нэр кагыртылмаш дэн шкэм кугулан шотлымашым воспитатлэныт.

Украин комсомол организацыштэ мо лиймым тэ чыланат шинчэда, очыни.

Киэв партийнэ организацын пашажэ нэргэн ВКП(б) Рӱдӧ Комитэтын пунчалжэвлакым ЛКСМУ Рӱдӧ Комитэт сэкрэтарь Андрэйэв йолташ формальнэ гына вашлийын. Тудо тыгай выводым ыштэн: тидэ пунчалвлак Украин комсомол организацын пашашкыжэ огыт тӱкнӧ, нуно комсомоллан огыл, а партийнэ организацылан тӱкнат. Сандэнэ ЛКСМУ Рӱдӧ Комитэт Киэв партийнэ организацэ шотышто ВКП(б) Рӱдӧ Комитэтын пунчалжым шуктымашкэ комсомолэц дэн актив влакым мобилизоватлэн огыл.

Чын, вараракшым, ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтын полшымыжо дэнэ, Андрэйэв йолташ ышкэ йоҥылышыжым умылэн, признатлэн.

Троцкист, бухаринэц дэн моло двурушник-влакым чаманыдэ шалатэн пытараш

Мэмнан партий тушман-влак ваштарэш, троцкист, бухаринэц да моло контррэвольуционно элэмэн-влак ваштарэш кучэдалмаштэ политик бдитэльностьым, политик шэкланымашым лэнин комсомол дэч ик кана вэлэ огыл трэбоватлэн. Но мэ, мэмнан дэч партийын трэбоватлымыж сэмын, тушман влакым муын, нуным кычал луктын да чарашкэ луктын альэ огына мошто. Садлан мэ огына мошто, вэт чынжым бдитэльнэ йэҥ улмо дэч мэ утларакшым бдитэльность нэргэн йылмэ дэнэ лугэна. А мэмнан йужо йолташнавлак троцкист-влакым—калыкын тушманжэ-влакым шкэдэнышт огыл, комсомолышто огыл, а вэс организацылаштэ гына кычалыт. Сандэнак тушман-влак ваштарэш кучэдалмаштэ пӱсылык шагал, комсомол активым троцкист дэн моло контррэвольуционно элэмэнт-влак дэч опэративнэ эрыктымаш ситыдымын ыштaлтэш.

Мутат укэ, тидлан комсомол организацэ-влакын сойуз уставым пэш чот пудыртылмыштат, критикэ дэн самокритикым пэтырымыштат, комсомолэц влакын йӱкыштым шагал колыштмашат, тидэ ситыдымашлан кӧра кэчын ыштымэ политик пашам луштарымыштат полшат.

Тидлан кӧра гына, кӱлэш гай политик бдитэльность укэлан, шкэм тыплaндарымэ да утыж дэнэ ӱшанымылан кӧра гына шакшэ тушман—двурушник, троцкист Йэрофицкийлан троцкист паша ыштaшыжэ йӧн лийын. Тудо Азово-чэрномор крайкомын пэрвой сэкрэтарь пашашкэ пурэн, шкэ йыржэ шкэнжын тушман пашажлан кӱлшо йэҥ-влакым погэн да нунын дэнэ пырльа партий ваштарэш, совэт власть ваштарэш кучэдалын моштэн. Нинэ шакшэ двурушник-влак комсомол организацэ-влакым лӱмын шалатылыныт, рвээз-влакым коммунистла воспитатлымэ ваштарэш шогэныт.

Комсомолышто троцкист агэнтур ваштарэш кучэдалмым мэмнан йужо пашайэҥ-влак ӱмбач гына умлат. Комсомолышто троцкист-влак рвээз-влакым коммунистла воспитатлымэ ваштарэш шогэныт, воспитатэльнэ пашам шолдыртэныт манына гын, тидэ ты альэ ту организацын пашаштыжэ кажнэ практик ситыдымашын причинжым комсомолысо троцкист агэнт-влакын осал пашаштышт ужаш кӱлмым ок ончыкто.

Мэмнан моло комсомол пашайэҥ-влакшэ комсомолышто тушман влийаньэ улмым чӱчкыдынжӧ огыт уж да тыгэрак шонат:

(Умбакыжэ 4-шэ лэгыраште).

Совэтыш у сайлымэ систэм почэш сайлымашлан ВЛКСМ организацэ-влакым йамдылымаш да комсомолышто политик-воспитатэльнэ пашан ситыдымашыжэ-влак

ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэт плэнумэш КОСАРЭВ йолташын ыштымэ докладшэ

(УМБАКЫЖЭ)

троцкист-влакым шалатымэ, чынжым ойлаш гын ниган дэнэ кучэдалашыжат. Тидым нимо дэнэ лэвэддымэ ончыко уждымо да шкэм тыпландарышэ, тушманым ылыштарышэ ойлыштмаш дэч моло сэмын лӱмдаш ок лий. Тэвэ тыштэ политик шотышто торашкэ уждымаш, политик шотышто умшам карэн эртарымаш койэш. Мэмнан задачына тыштэ: тидэ, политик шотышто осал шонымашкэ вэрэштын огыл, тудым шалаташ, вэт тудо мэмнам комсомолышто троцкист дэн моло тушман агэнтуро ваштарэш кучэдалмэ дэч ӧрдыжкӧ коранда.

Мланна осал троцкист-влакым вэлэ огыл, но чыла моло, тидэ шотыштак бухаринский двурушник-влакымат чаманыдэ шалаташ кӱлэш. Нинэ двурушник-влак дэнэ мэ пэш ситыдымын кучэдална. Двурушник-влак мутын дэнэ партий корным признатлат, эсогыл, шинчаш пурак колташлан, йужгынамжэ комсомолышто партийын ик мыньар задачыжымат шуктат, но чынжым нинэ мэрзавэц-влак партий ваштарэш, совэт власть ваштарэш кайат. Чӱчкыдын нинэ двурушник влак тӱжвач титакдымыла, йа анэкдот сэмын, йа кӱлэшан критикэ сэмын, партий ваштарэш ойлат. Нинэ двурушник-влак мэмнан дэк ӱшаныш пурат, мэмнан ончылно сайын койыт, мэмнам ондалат, мэмнан организацыш пурат, комсомолыш, комсомол комитэтыш керылтыт, лэвэдалтыт да шыпак мланна осалым ыштат.

Комсомолышто двурушник-влак ваштарэш кучэдалмаш—мэмнан политик пашан ойраш лийдымэ да пэш важнэ ужашыжэ.

У Конституцо почэш Совэтыш шушаш сайлымашлан лэнин комсомолым йамдылашлан мо кӱлэш? Рвезэ-влакын политик активностьыштым лэнин комсомол вӱдэн кайэн кэртшэ да тудым коммунистла вуйлатыжэ манын мо трэбоватлалтэш?

Пэрвойак,—ВКП(б) Рӱдӧ Комитэт плэнумышто Сталин йолташын о й л ы м о идиот чэрым—политик шотышто ончыко шоныдымашым пытараш. Мэмнан организацылаштэ улшо поро шонымашым, шкэнан ӱшанымашым, шкэм тыпландарымашым, шкэм кугулан ужмашым, моктанымашым вожгэ пытараш кӱлэш.

Кокымшо,—йэн-влакым нунын политик дэклараций почэш огыл, а нунын паша рэзультатышт почэш тэргаш. „Пэрвойак Сталин йолташ манмыла,—пашайэн-влакым политик признакышт дэнэ погыман. Вэс сэмынжэ, политикэ шотышто, нунылан ӱшанаш лийэш альэ укэ,—тидым ончыман. Кокымшылан, паша признакым ончыман. Вэс сэмынжэ, йэнын тидэ конкрэтнэ пашалан кэлшымыжым-кэлшыдымыжым ончыман".

Кумышо,—комсомол пашайэн-влакым тэргымашкэ комсомолэц - влакым шкэныштымак шупшаш, вэс сэмын манмаштэ, кӱшыч тэргымэ дэнэ пырльэ ӱлыч тэргымымат шукташ.

Нылымшэ,—шкэ йоҥылышым критиковатлымым шараш, йоҥылышым, мэмнан чӱчкыдын ыштылмыла, пэтыраш огыл, тудо дэч кораҥгаш огыл. Шкэ йоҥылышым чэстнэ да вишак корным ончыктымаш—тэвэ мом кажнэ комсомол активист дэч трэбоватлаш кӱлэш. Критикэ дэч самокритикым тушман - влак, тӱрлӧ двурушник-влак мэмнан ваштарэш кучэдалаш тӧчат манын йӱжо лӱдэш. Тидэ дэч лӱдына ыльэ гын, сандэнэ самокритикым огына шарэ ыльэ гын мэ тэндан дэнэ, йолташ-влак, рвезэ-влакын политик шотышто вуйлатышшт огына лий ыльэ. Тушмавын изиш гына тарванымыжланат шалатышашлык отпорым пуаш да шкэнан радамнам самокритикэ дэнэ пэнгыдэмдаш кӱлэш. Эн ончыч критик да самокритик дэнэ комсомол активым пэнгыдэмдаш кӱлэш.

Визымшэ,—комитэт члэныш кооптироватлымэ практикым пытараш да комсомолын вуйлатышэ органжэ влак сайлымым тичмашын восстановитлаш.

Кудымшо, — комсомолын вуйлатышэ органжэ влакым сайлымэ годым списокэ дэнэ йӱклымым чараш да уэш посна кандидатур вэрч йӱклаш тӱҥалаш, комсомолэц влаклан кандидат влакым отводитлашышт да нуным критиковатлашышт кугу правам пуаш.

Шымыштэ, — тӱҥалтыш организацын к о м и т э т ш э гыч тӱҥалнэ Рӱдӧ Комитэтыш шумэш, комсомол орган-влакым сайлымэ годым закрытэ (шолып) йӱклымашым ышташ.

Пытартышлан, мэмнан сойузын уставшэ почэш комсомол комитэтын, вуйлатышэ активын комсомолэц-влак ончылно жапынжапын отчот ыштымыштым уэш тӱҥалаш кӱлэш.

II. Комсомол организацэ-влакын политик бойэспособностьыштым кугэмдаш

ВКП(б) Р ӱ д ӧ Комитэт Плэнумышто Сталин йолташ шындымэ большэвизмым тунэммэ задачэ комсомолын тӱҥ пашажэ лийын шога. Мэмнан рвезэ-влак шкэ родинажылан, мэмнан большэвик партийлан прэданэ улыт. Но тудо, тидэ рвезэ - влак, политик дэн илыш шотышто ситышын огыл калитлалтшэ улыт. Тушман-влак тидым ужыт да нунын сознаньыштым шкэ влийаньэ йадышт дэнэ отравитлаш рвезэ-влак дэкэ пураш тыршат. Кушто нуно мэмнан организацыш пурэн кэртыт гын, нуно тушто шкэныштын дивэрсий пашаштым эн ондак политик воспитаньэ пашашкэ виктарат, тудо пашам сӱмыраш тыршат. Молодожь политик шотышто мыньар шуко да с а й ы н воспитатлымэ гын, тунар тудлан тушман влийаньым пурташ йӧсырак лийэш. Тидым тушман-влак палат. Тэвэ молан комсомол организацэ влакын большэвизмым тунэммэ задачэ дэч важнырак задачэ укэ, манын каласаш лийэш. Мэмнан чыла пашана рвезэ-влакым да эн ончыч комсомолэц-влакым политик шотышто воспитатлымылан, вэс сэмынжэ большэвизмым тунэммылан, тудын историйжэ дэн политикыштым тунэммылан подчиньатлалташ улыт. Тидэ паша социалист строитэльствыштэ рвезэ-влакын практик пашашт дэнэ кылтэн колтыман.

Рвезэ - влакым политик шотышто воспитатлымаш тидэ кажнэ самырык йэнгын, кажнэ комсомолэцын коммунист мировоззрэньыж вэрч кучэдалмашым ончыкта. Пропагандэ, политиквоспитатэльнэ паша общностьым ок чытэ; тудо вообщэ „кумда массэ" дэкэ огыл, а кажнэ рвезэ йэнг дэкэ шушаш.

Мэмнан задачына—комсомолэц-влакым да эн ондак комсомол а к т и в ы м лийшэ событий-влакым лончылэн мошташ туныктэш, нинэ событийым умлаш, тӱньамбалсэ положэньым палашлан туныктэш. Кажнэ комсомолэц дэн пӱтынь рвезэ-влаклан умландарыман: альэ капиталист эл-влакын авырымышт уло, садлан ССР Ушэм ӱмбак кэржалтмаш шучкылык лийын шога, социализмын тушманжэ - влак шкэныштын агэнтышт — ш п и о н, пуштэдыштэ, дивэрсант, врэдитэль-влакым мэмнан дэкэ тӱрлӧ маскэ дэнэ колтат да эл кӧргыштӧ гэрбоватлат. Мэмнан политик паша-дэ на—комсомолэц дэн рвезэ-влакым нинэ шучкылык ваштарэш, ССР Ушэмым активнэ аралаш вооружатлэн шогышаш.

Комсомолын политик воспитатэльнэ п а ш а ш т ы ж э альэ мартэнат шуко ситыдымаш уло. Тидэ паша дэнэ комсомол ВКП(б) Рӱдӧ Комитэт дэч да личнэ Сталин йолташ дэч ик кана вэлэ огыл ончыктымашым налын. У т л а р а к ш ы м ВЛКСМ-ын IX-шо сйэздшэ дэч исак ончычрак гына ВКП(б) Рӱдӧ Комитэт дэн Сталин йолташ тидэ пашам уэш шындэнэт ыльэ. Пытартышлан, ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтын кодшо плэнумыштыжо комсомолышто политик дэн пропагандэ паша нэргэн йодыш пэш пэнгыдын шындалтын ыльэ

Тугэ гынат, альэ тидэ чыла шуктымо огыл. Комсомолын вуйлатышэ комитэт-влакшэ тачэ кэчэ мартэнат политик дэн пропагандэ паша дэч кораҥын шогат.

Тэвэ, мутлан, комсомолын горький крайкомжо 1936 ийыштэ бӱро засэданьылаштэ 242 йодышым лончылэн. Нунын кокла гыч политучобо да пропагандист влак дэнэ паша ыштымэ нэргэн—5 гына, комсомолышто шогылымо рвезэ-влак дэнэ паша ыштымэ нэргэн ик йодышымат ончымо огыл, массэ-политик паша нэргэн—14, тунэммэ дэн студэнт молодьож коклаcэ паша нэргэн —2 да тӱҥалтыш организацылаштэ воспитаньэ паша нэргэн—4 йодышым гына ончымо.

Тэвэ кузэ комсомолын Горький крайкомжо дэн тудын вуйлатышыжэ Бэлобородов йолташ комсомолышто политик-воспитатэльнэ паша нэргэн партий дэн комсомолын X-шо сйэздын пунчал-влакшым „шуктат".

Примэрнэ, тидэ жапыштак Бэлорус комсомолын Рӱдӧ Комитэтшэ засэданьэ бӱролаштэ 274 йодышым лончылэн. Нунын кокла гыч политучобо да пропагандист-влак дэнэ паша ыштымэ нэргэн—20 массэ политик паша нэргэн—30 да тӱҥалтыш организацылаштэ воспитатэльнэ паша нэргэн—4.

Орджоникидзэ крайком бӱрошто тидэ срокыштак 185 йодышым ончымо. Нунын кокла гыч политучобо да пропагандист-влак дэнэ паша ыштымэ нэргэн—9, массэ-политик паша нэргэн—14.

Таджикистан комсомол Рӱдӧ Комитэт утларак палалт шогэн. Бӱро дэн сэкрэтариат засэданьылаштэ 473 йодышым лончылымо. Ты шот гыч политучобо да пропагандист-влак дэнэ паша нэргэн 14 йодыш, массэ-политик паша нэргэн — 23 йодыш лончылалтын.

Комсомолышто политик воспитаньэ дэн пропагандэ пашам Чэльабинский обкомат ситышын ыштэн огэш шого.

Троицкайа станцэ дэпошто 400 рвезэ гыч политграмот кружокышто 4 йэнг гына тунэмэш. Троицк оласэ ковабштэ заводышто 600 рвезэ йэнг гыч комсомолышто шогылдымо 13 йэнг гына политикым тунэмэш. Магнитогорскышто 35 тӱжэм рвезэ гыч комсомолышто шогылдымо 753 йэнг гына комсомол школлаштэ тунэмэш.

Каласаш кӱлэш, комсомолын Чэльабин обкомжо рвезэ-влак воспитатлымэ моло пашамат, мутлан, барак дэн общэжитьылаштэ, физкультур пашам огэш ыштэ.

1936-37 ийыштэ чэльабин обком бӱро дэн сэкрэтариатыштэ 436 лончылымо йодыш гыч 2-шо гына политучобылан касатла, 2—пионэр-влак дэнэ паша ыштымэ, 3—тунэмдымашым пытарымэ дэн агитационно пашам. Чын, чэльабин обкомын пашайэнгжэ-влак вэрлаштэ чӱчкыдын лийэдат, но тид дэчын толыкшо пэш шагал. Пытартыш ийыштэ тудо Троицкий районыштак обкомын 11 инструкторжо лийыныт, но чылалат нуно организацыжэ чэрлэ паша дэч эртэн вэлэ кайэныт. Уфалэйэвский районышто 13 пашайэнг лийын, тидэ шотыштак обком сэкрэтарь Роскин йолташат лийын. Тугэ гынат, район организацэ шаланымашкэ шуын.

Шуко комитэт-влак политик воспитаньэ дэн пропагандэ паша дэч посна, мо дэнэ гына шонэда чыла дэнэ заниматлат, манын ойлаш мэмнан чыла основаньэ уло.

Обком влакын пашаштыт улшо йоҥылыш практик район комитэт-влакын пашаштыштат шкэжын тӱсыжым муэш. Мый ик мыньар примэрым каласэм. Куйбышэв область Кинэль-Чэркасс районышто 1936 ий май гычак 1937 ий фэвраль мартэн бӱроэш 39 йодышым ончымо, тидэ шот гыч: пропагандэ йодышым—7, массэ-политик дэн культур пашам—6 ончымо.

(Умбакыжэ вэс номырэш лийэш).

Отв. рэдактор
В. В. ЛАЗАРЭВ.

Упол. Марлита А-14. Тираж 2645 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ „М К".